

EDINOST

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

Oglaš se računa po tarifi v petiti; za naslove z debelimi črkami se plačuje prostor, kolikor obsega navadnih vrstic. Poslana, osmrtnice in javnozahvale, dušni oglašit. itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništva: ulica Caserma št. 13. Vsako pismo mora biti frankovano, kar nefrankovana se ne sprejema. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglašje sprejema upraviteljsko uradno pisarno: ulica Molina št. 3, II. nadst. Odprte reklamacije se preste poštino.

"Edinost" je moč.

Lojalnost.

Pod tem zaglavjem priobčil je dunajski list „Parlamentar“ te dni jako umesten članek in se nam vidi potrebno, da se tudi mi nekoliko pomudimo pri tem predmetu.

Kdor zasleduje Slovanom sovražna klepetanja, mora se le čuditi, kako da niso vseh dvajset milijonov avstrijskih Slovanov že davno tirali pred sodišče v očigled tolikim zatožbam. Sovražniki Slovanov kaj radi tožijo Slovane in sicer radi zločestev najtežjega kalibra. Ako smemo verjeti njim, nimajo Slovani nič manjšega na vesti nego nekojnost vrhu nekojnosti nasproti cesarju in državi. Sovražniki Slovanov potrebujejo za vsako ceno kakoga strašila za ljudi, ki so — slabotne glave. Ne treba se baviti z dokazi o lojalnosti avstrijskih Slovanov, saj je ista pripoznana po cesarju samem in dokazana po dejstvih; pač pa je umestno, da se bavimo nekoliko z lojalnostjo istih naših nasprotnikov in uverimo se kmalu, da se isti ravna po onem znanem reku: Kakoršen je malopridnež sam, tako misli tudi o drugih! — da morajo torej oni sami imeti kaj slabega na vesti.

Tu se spominjamo najprvo, da so isti sovražniki Slovanov, ki obdolžujejo Slovanstvo nekojnosti, v letu 1848 klicali na pomoč revolucijsko vojsko madjarsko, — vojsko človeka, kakoršen je bil Ljudovít Kószut —, da bi tem laglje revolucijonirali na Dunaju ter silili cesarja, da zbeži se svojimi svetovalci in svojim dverom vred. Je-li bilo to morda — lojalnost?

Pa saj ne treba, da posezamo tako daleč, ampak ozrimo se le v leto 1866. Kdo ne ve, kako se je tedaj župan v Brnu, Giskra, ponižno klanjal pred Prusi in kako je dvoril izvrševalcem one politike, kateri je bil namen zadeti našo državo naravnost v srce? Kdo je tedaj na nesramen način klical našemu cesarju, vozečemu se po ulicah, dunajskih da naj odstopi? Kdo je bil tisti, ki je brezsranno simpatizoval se sovražnikom v deželi? Je-li bilo slavno kraljestvo Češko, ali so bili Slovani ali oni njih nasprotniki, ki se vedejo danes kakor da so vzeli v najem vso lojalnost vsega sveta? Ali ni bil poznani Kaiserfeld (štajerski Nemec) tisti, ki je iznašel glasovite svinčene podplate, ko je dne 10. decembra 1866. v deželnem zboru štajerskem „veseljem pozdravljal razpad države, potegnivši Nemcem raz nogo svinčene podplate, ovirajoče jih pri njih gibanju“? Ali niso bili sovražniki Slovanov tisti, ki so v Prusiji naročili poznane bolestne vsiklike ter jih potem objavili? To so bili isti sovražniki Slovanov, ki so dne 10. oktobra 1871. v deželnem zboru nižjeavstrijskem očitno napadali cesarja, kakor n. pr. posl. Granitsch, ter zasramovali ces. kr. namestnika, barona Webra.

Isti sovražniki Slovanov so drzno uprižarjali „proslavljanja zmage“, na čast Prusiji.

isti Prusiji, koja je poslanec Kuranda v isti deželnozborni seji povzdigoval v nebo, češ, „da je ta Prusija slična magnetni gori, privlačujoči k sebi ladje, da jib oropa železnih obstojnih delov in po tem razbije“.

No, kaj pravite vi sovražniki Slovanov k lojalnosti take vrste? Komu smemo torej po vsem tem odrekati lojalnost? In vso to so počenjali ljudje, ki so bili deležni vseh mogočih moralnih in materijalnih dobrot. Take vrste dokazov o lojalnosti so podajali sovražniki Slovanov, kojim se je izročila v roko vsa oblast in koje so uprav obsipali z milostjo, odlikovanji in dostojanstvi! In taki ljudje se drznejo prebaccivati Slovanom, tej zakoniti opoziciji, nekojnost ter jim propovedovati o lojalnosti!

Mi bi le hoteli videti lojalnost teh sovražnikov Slovanov, ako bi isti tičali v slovanski koži, ako bi se postopalo žnjimi slično, kakor se Slovani, ako bi bili ovirani v naravnem opravičenem razvoju, ako bi bili izključeni od vseh višjih koristi, ako bi jih tlačile gospodarstvaželjne frakcije in ako bi bili prepuščeni strupenemu zasramovanju od strani gospodovalnih skupin. Videti bi hoteli naše nasprotnike le jedno samo leto v takih odnosih in veselimo se že sedaj na krasni vzorec njih lojalnosti. Potem bi šli lahko v šolo k našim nasprotnikom, da izvedemo, kaj je lojalnost; ali vsaj spominjali se bomo, kako so sovražniki Slovanov — glej gori! — že poprej razumevali in vršili lojalnost in česa so nudili monarhiji in dinastiji.

Kakor kaže, imel je članek „Parlamentarjev“ le naše nemške nasprotnike pred očmi; iz dejstev jim je napravil zrcalo, v katerem morejo videti pristno sliko samih sebe in svoje — lojalnosti. A ta slika bi se dala krasno popolniti z dogodki in razmerami tu na jugu. Tudi tu imamo sovražnikov, ki upijejo v jedrino o „panslavizmu“, „ruskih zastavah“, „trkljajočem rublju“ itd.; tudi tu imamo brezvestnežev, ki za skladnicami denuncijacij, naperjenih proti Slovanom, skrivajo svoje nasilje, svoje namene in svojo nekojnost. Tudi tu imamo sovražnikov Slovanom, kojih sovražnikov avstrijska lojalnost je v letu 1866 stala nekako na isti višini, kakor lojalnost patrijotov Giskre, Granitscha in Kurande, ali pa morda — še nižje!

Tudi tu je bilo ljudij, koje so tiščali — svinčeni podplati. In taki ljudje se drznejo sumničiti našo zvestobo, ne da bi mogli za to navesti nijednega dejstva; taki ljudje obrekujejo nas, kojih lojalnost je posvečena — potoki krvi!

Naj le sumničijo, naj le obrekujejo, naj le denuncirajo — njih strup ne more doseči našega državlanskega poštenja, niti nas more odvrniti od narodnih stremiljenj, gibajočih se v okvirju te države.

Mi ne smatramo zveze z Avstrijo svinčnim podplatom, ampak želimo, da si ista zgradi in zagotovi svoj obstanek na temelju

ostaja ti ves ogenj v srcu. — A meni so bila usta, kakor zazidan grob. Pa čuvam ljubezen v srcu, kakor milega pokojnika, kakor mater, kakor oče — ne, oče je zame mrtev. Pa kaj? Čemu neki klepečem. Kaj vam je mene mari! — nasmijal se je osorni mladenič skozi solze. „Vas skrbi Dora, in prav je; kajti lepa je, o Bože, lepa kakor kaka svetica. Ali rešiti jo treba, vsakako treba — postavil se je živo Jerko — rešiti jo, ali poginoti.“ Zamislil se je ter povsli glavo.

„Dečko, hočeš li, da me ubije tuga?“ vsklikol je Pavel.

„Čujte!“ nadaljeval je Jerko, niti ne slušaje mladega gospoda. „Ko so Vas poslali k lepej gospe, kakor muho v pajčevino, do-

— zadovoljnosti vseh narodov. In ravno zato, ker želimo to, ker hočemo, da bōdi ista trdna in srečna, ravno zato nas proganjajo nasprotniki in — denuncirajo. Zaman jim vsa prizadevanja, kajti naša lojalnost se nikdar ne umakne pred njih — nekojnostjo.

Mi vemo, kaj hočemo, in vemo, da je to, kar hočemo, pošteno. In zato gledamo ponosnim zaničevanjem raz višino svojega poštenja doli v umazano globino — denuncijacije.

Politiške vesti.

Državni zbor. Včeraj je poslanska zbornica nadaljevala razpravo o osebnem dohodninskem davku. Finančni minister Plenar se je potegnil za ukupno obdačevanje dohodkov vse družine. Pritrtil pa je predlogu, da se s tretjim otrokom odtegne od dohodkov svota 250 gld. Istotako je pritrtil, da so pomogočnosti dovolje olajšave osebam, ki so poklicane na vojaško službo. Na to je zbornica vsprejela §.§. 156, 157, 158, 173 in 174 ter resolucijo poslanca Treuinsfela za skorajšnjo revizijo zakona o uravnavi prispevkov k verskemu zakladu.

Položenje na Ogerskem je jako kritično. Prigovori radi popotovanja nuncija, ki jih je prijavil ministerski predsednik baron Banffy v poslanski zbornici že pred 8 dnevi, še niso odšli v Rim in je odpošiljatev istih naletelana nove težkocē. Vroča je kaša, ki si jo je skuhal gostobesedni in neokretni Banffy.

Različne vesti.

Cesarjeva zahvala. Nj. Vel. cesar je ob odhodu iz Pulja naročil Puljskemu županu drju. Rizziju, da objavi Puljski občini Najvišjo zahvalo na sijajnem vsprejemu. Zahvalo To je proglašil župan dne 12. t. m. — Poleg tega je izjavilo Nj. Vel. posebno Svojo zahvalo občinski frakciji Fazana na izjavah lojalnosti in pa na razsvetljavi.

Osebnost. Korni poveljnik, podmaršal baron Rheinländer, odpotoval je včeraj popoldne iz Trsta v Benetke.

Doneski za možko podružnico sv. Cirila in Metoda v Trstu: Zbrani gg. učitelji in gospice učiteljice pri izpitu v Kopru dne 10. t. m. so darovali po g. Kiferlu 16 kron. Pri tej priliki so isti nabrali za pridnega ubožnega gojenca 4 krone 20 stot. — Na majnikovem izletu slovenske šole sv. Jakoba v Dolini se je nabralo pri obedu na predlog g. učitelja N. Anžlovarja med tamošnjimi učitelji, duhovniki in rodoljubi 20 kron; k temu znesku dodala je učenka Tonica Čarga 80 stot. kot dobiček stave otroških iger.

K položaju v Ljubljani. Sinoč je objavil c. k. kores. urad iz Ljubljane to-le brzojavko: „Minolo noč je bilo občutiti tri sunke. — Sunki izza minolega tedna so provzročili marsikojno novo škodo ter pomnožili škodo na raznih že prej poškodovanih poslopih. Tako

godilo se je v Zagrebu marsikaj. Zasramovanja, da se je svet tresel. Glas je počil, da ste Dorin ljubimec in da ste —“ tu je Jerko ostro pogledal Pavla.

„Kaj da sem?“ presekla mu je Pavel besedo.

„Nič“, odvrnil je mladenič mirno, „vem, da ste poštenjak, da ste plemenit, ne le po imenu, temveč po srcu. Ali jezik ljudi je kuga. Blatili so Vas zli jeziki po Zagrebu, a Dorino srce so zastrupili. A osobiti ta garjev, grbasti brivec“.

„Kaj, ta reva?“ planil je Pavel.

„Baš ta reva. Hoče mu se zlata in mlade zene. Zlatarka ga je odbila, pa se jezi na njo“.

„On — — Doro!“

„Baš on. On je nahujskal ljudstvo na

se od dne do dne množi število onih poslopij, ki se bodo morali podreti“. — Včeraj je došla dež. predsedniku na Kranjskem vesela vest z Dunaja, da je vsem c. k. uradnikom v Ljubljani, brez izjeme, nakazana izredna državna podpora, znašajoča 9 mesečno aktivitetno doklado. Ta podpora se izplača vsakemu c. kr. uradniku v jednom samem obroku.

Darovi, priposlani „Edinosti“ za Ljubljano.

V izd. za 11. t. m. izkazanih 896 K. 48 st.

Nadalje so darovali gg.:

Karol Šiškovič, c. kr. poštar v Črnomestu 10 „ — „

Emil Pakiž, učitelj v Štorjah 36 „ — „

Ant. Žitko 6 „ — „

Č. g. Anton Žic, duhovnik na Sušaku (pri Malem Lošnju) poslal nam je 12 „ — „

kateri sta darovala g. S. 2 K. in g. Žic 10 K. — Č. g.

Žic izreka svojo nadejo, da nabere še kaj za nesrečne

brate, posebno, da utegnejo kaj darovati v ta namen Hr-

vatje v Lošnju in okolici.

Za Vodiče daroval je g. E.

Pakiž, učitelj v Štorjah 10 „ — „

Skupaj 964 K. 48 st.

Darovi Tržaških Slovanov za Ljubljano.

Na drugem mestu izkazanih, ured. „Edinosti“ priposlanih 68 K. — st.

S še izkazanimi 8332 „ 40 „

(Opomnja. Tu je treba opozoriti, da so v izdanju „Ed.“

za 11. t. m. pogrešno seštete svote v tej rubriki;

tako n. pr. je izkazanih med darovi trž. Slovanov „Edino-

sti“ priposlanih 32 K., v resnici jih je pa 82 K., kakor

je razvidno iz izkaza „Ed.“ priposlanih darov v isti št.

Skupna svota mora torej glasiti kakor gori omenjeno

8332 K. 40 st., a ne 8322 K. 40 stot.)

Preč. Ant. Nadrah, župnik na Kontovelju je nabral med

svojimi župljani 350 „ — „

kateri znesek se je že odpodslal na svoje mesto. V tem

znesku všteti je tudi 200 K., katere je darovala g. a M. J.

Skupno 9250 K. 40 st.

Pomoč Ljubljani. Izdatnejše svote so še

darovali: C. in kr. poročnik 27. pešpolka

Stellzig je izročil pom. odboru Ljubljanskemu 235 gl., katere je nabral pri kegljaški družbi

v Moskvi. — Knezoškof. ordin. v Celovcu je poslal knezošk. ord. v Ljubljani I. zbirko v

podporo prizadetih prebivalcev Ljubljanske škofije v znesku 588 gl. — Dež. pom. od-

bor „Rdečega križa“ za Koroško je poslal podružnici istega društva v Ljubljani 120 gl.,

ki naj se razdelijo med invalide, ali vojaške udove in sirote. — Mestnemu magistratu

Vas oba. Bilo je po večernicah, kakor sodni dan vzdignola se je nevihta nad sirotico.

Pred ljudstvom — pred gosposko blatili so jo, da je zbog Vas pogazila deviško čast! —

„Ako si božji, reci kedo, reci?“ zavpil je Pavel besno ter pograbil sabljo.

„Oče bi jo bil ubil v jezi, da ni bilo sodea. In ko ga je razjarjenost sklonola,

rekel je kumu Arbanasu, naj jo odvede s seboj v Lomnico, da bo tam pastirsko

omelo, a očetu pred oči da ne sme nikdar. Danes je sredo, a jutri četrtek, jutri odide

Arbanas v Lomnico —“.

„Dora, Dora moja!“ zavpil je Pavel ter se vdiral ob čelo. Ali Boga ni, ne pojde v

Lomnico, ne pojde, jaz ne dopustim!“

(Dalje prih.)

PODLISTEK.

Zlatarjevo zlato.

Zgodovinska pripoved XVI. veka.

Spisal A. Senoa.

VIII.

„Govori, kaj je z Doroj! Za rane božje, govori!“ zaletel se je Pavel, „ti nimaš sreča, dečko!“

„Sreča? Da nimam sreča, gospodič?“ nasmijal se je Jerko gorko in žalostno ter nasklonil glavo na roko. „A kdo vam je to rekel? Da, da! Bržkone moje krpe. Mutec — siromak — reva — pa sreča? Jeli? Veste li, kod vlija ljubezen v človeka? Skozi oči, gospod, skozi oči! A izhaja skozi usta — vam, ki imate hiter jezik. Ali če si nem,

Ljubljanskemu je poslal pom. odbor v Mariboru zbirko 647 gl. 50 nč.; administracija „Obzora“ zbirko 229 gl. 65 nč.; županstvo v Welsu zbirko 578 gl.; Levec, c. kr. sodnik v Ložu v imenu veselilnega odbora Loške doline 116 gl. 50 nč.; mestni svet v Benu 500 gl.; županstvo občine Pazin 300 gl. itd. — Pom. odbor za Ljubljano in okolice nabral do 10. t. m. 23.131 gl. 87 nč.; nabiranje darov napreduje dobro.

Casopis o potresu. Z dnem 11. t. m. pričel je pomožni odbor v Ljubljani izdajati nemško pisan list o potresu. Ta list izide vselej, kadar se pojavi potres, torej nadejamo se, le redko kedaj. Plemeniti namen tega lista je ta, da bi domači in inozemski listi po svoji dragi volji posnemali iz istega lista, čigar ime je „Erdbeben Correspondenz“, posamične črtice in dogodke o „Velikonočnem potresu“ na Kranjskem, ter s tem vzbujali pri občinstvu sočutje in radodarnost. Prva številka „Erdbeben Correspondenz“ objavlja razne črtice o potresu, katere smo pa že več ali manj obširno omenili i v našem listu.

Sežana za Ljubljano. Veselico, ki so jo priredile vrle rodoljubkinje Sežanske predminolo nedeljo v prid bednim Ljubljancem uspela je res nad vse pričakovanje krasno. Če tudi je bil dež neprijeten, zbralo se je vendar obilo odličnega občinstva iz Sežane, nje okolice in Trsta. Med honoracijami opazili smo grofinjo Schaffgotsch, velečastitega župnika in kooperatorja sežanskega ter kooper. Lipškega, obrtniškega nadzornika g. Oskara Polleya, g. župana, nadalje g. dra. Jaskija, g. Piccolija iz Ljubljane in g. Paximadija (vsi z obitelji), gg. c. kr. uradnike itd.

Vspored pčel se je z lepim nagovorom gospé Franje Gulič. Ta govor bil je tako ganljiv in globoko v srce segajoč, da ga ni bilo očesa, ki ne bi bilo rosilo solzé iskrene sočutja.

Géna. Ramroth je deklamovala Stritarjevo „Slovenska Ljubona“ globokim občutkom in dramatsko spretnostjo. — Géna. Mici Delenova pokazala je v pesni „Njega nij“ prekrasen glas in izborna tehniko, takó, da bi jo zavidala marsikoj koncertna pevinja. Tudi prizor, v katerem so nastopili trije diletantje, in pa četverošpev izvršila s se dostojno. — Naravnost presenetila nas je spretnost gospe Jaskijeve na glasovirju. Igrala je finale iz opere „Lucia di Lammermoor“ s tako dovršeno modulacijo in, kakor že omenjeno, spretnostjo, ki jej jamči častno mesto med najboljšimi umetnicami na glasovirju. Gospa dodala je vsled frenetičnega ploskanja še jedno kompozicijo, koja je izvedla isto umetniško dovršenostjo, kakor prvo. — Šaljiva loterija, ki je bila, mimogrede bodi omenjeno, jako bogata, provzročila je mnogo smeha in veselja, kakor je to umevno samo po sebi, kadar čuje človek izvrstnih dovtipov. — Ples je trajal do pozne noči in zadovoljno se je vračal vsak v svoje domovje, blagim čutom v srcu, da je poleg duševnega užitka pri krasni veselici, po svoji moči dejansko pripomogel k tako lepemu gmotnemu uspehu. Veselica vrgla je namreč čistega dobička 225 gl.!

Vrlim rodoljubkinjam Sežanskim pa bodi ta prelepi uspeh v bodrilo, da delujejo i nadalje z znano svojo požrtvovalnostjo na polju človekoljubja in narodnosti.

Kmetijska in vrtnarska družba za Trst in okolico javlja svojim udom, da ima na razpolaganje v trije! a. Žvepla pa ni naročila, ker se je oglašilo za to premalo udov.

Pevsko društvo „Slava“ pri sv. Mariji Magd. Dolnji bode imelo v nedeljo dne 18. t. m. ob 3. pop. svoj letošnji redni občni zbor. — Na dnevnem redu bode: 1.) Nagovor predsednikov; 2.) poročilo tajnikovo; 3.) poročilo blagajnikovo; 4.) razni predlogi in nasveti; 5.) Volitev novega odbora.

Redni občni zbor „Trž. Sokola“ se je vršil minolo nedeljo popoldne ob izredno veliki udeležbi. Starosta dr. Gregorin je v lepem govoru pozdravil zbrane „Sokolce“, naglasivši, da se je naš „Sokol“ jako krepko povzdignil v minolem društvenem letu ter priporočivši bratom članom slovo in medsebojno ljubav. Posebno pa naj ne pozabijo, da podirati je lahko, zidati pa sila težko. Govora staroste so sledili burni „Na zdar“-klici.

Na to je prečital v imenu tajnika bratpodstarosta Makso Cotič poročilo o minolem društvenem letu. To poročilo se je

odobrilo soglasno; istotako poročilo bratblagajnika Pretnerja. Pri točki razni predlogi čuli smo par želja, ki so se vzele na zapisnik prihodnjemu odboru na uvaženje. Brat Mate Mandić se je zahvalil iskrenimi besedami na trudoljubnem delovanju danes odstopajočega odbora. Tudi ta govor so spremljali zborovalci navdušenimi „Na zdar“-klici. V novi odbor so bili izvoljeni: Starosta dr. Fastav Gregorin 79, odborniki: dr. Josip Abram 80, Maks Cotič 80, Ante Bogdanovič 79, Tugomer Pretnar 80, Janko Kukar 60, Radomir Pretnar 60, Josip Bubnič 62, Julij Mikota 60 glasi; namestniki: Josip Stoka 61, Fran Cink 63, Ante Sosič 63 glasi; pregledovalci računov: Vekoslav Grebenc, Gracijan Stepančič in J. Zadnik.

Zahvalivši se enkrat brate-člane na obili udeležbi pri današnjem shodu — kar kaže na veliko zanimanje za društvo — obljubil je brat starosta, da se danes izvoljeni odbor hoče z vso energijo poprijeti dela v prosep družstva. Med oduševljenimi „Na zdar“-klici razšli so se zborovalci.

Nekoliko zanimivejših podatkov iz tajnikovega poročila priobčimo v prih. izdanju.

Občni zbor „Delalskega podpornega društva“ vršil se je minolo nedeljo popoldne v dvorani „Trž. Sokola“. — Zaradi obilice drugega gradiva objavimo poročilo o zboru v jednem prihodnjem izdanju našega lista.

Iz Dornberga nam pišejo dne 8. maja: Naš g. nadučitelj deluje na šolskem polju že od leta 1853. t. j. dobrih 40 let. Da mora učitelj osiveti pri tolikoletnem, trudapolnem delovanju in mučnih skrbah za prehranitev svoje družine itd., ni mi treba povdarjati. Čudili smo se, da zamore naš nadučitelj g. Križman tako vstrajati v šoli. Pred nekaj meseci pa ga je zadel mrtvoud in sicer v sobi med poukom. Mislmo si lahko kakov strah in upitje je nastalo med učenci. Od mrtvouda zadetega učitelja vendar ne morejo siliti, da bi še poučeval. Dobil je dopust — in potem smo si mislili, da bode upokojen; ali človek obrača, Bog obrne! Visoke glave so spoznale, da lahko še poučuje, če noče, da ga upokojijo z malenkostno pokojnino. — Parmesečni počitek je blagega gospoda nekoliko okrepil in hočeš nočeš nastopil je zopet poučevanje. Rodoveden spoznati najnovejše pojave modrosti nekaterih dostojanstvenikov, šel sem, da se prepričam sam, kaka je s stanjem g. nadučitelja. Zazrši ga, sem ostrmel: kako more ta zopet poučevati; mar hočejo oblasti, da ga znova kaj zadene, da pogine v šoli, da se zgrudi v šoli v strah in trepet mladini? Ne vedo li oblasti, da taki prizori delujejo neugodno na duševni in telesni razvoj otrok? Kaj sem čutil pri obisku mojega prvega učitelja, videvši istega v nenormalnem stanju — in kaj si morajo misliti njegovi mlajši kolegi, kojih čaka po dandanašnjih odnosajih enaka usoda?! Da, gospodje učitelji, v šoli Vas puste hirati, ne glede na to, da že zdaj prakticirajo z Vami, kakor Ribničan s kobiljo. Pomenkuje se z nesrečnim, blagim gospodom, sem najbolj razločno slišal latinski pregovor: quem dei oderunt, magistrum facerunt, sicer počasi in ne popolnoma razumljivo, ker pol života mu ne deluje normalno. —

Slišal sem pa, da učiteljstvo ni prav zadovoljno z nekimi razmerami; no skrajni čas bi bil, da se začne tudi ono zavedati; skrajni čas je pa tudi, da bi oblasti drugače postopale z ostarelimi učitelji, da ne poginejo pri delu kakor tovrstno živinče, posebno če so že nad 40 let službovali bodisi kot stalno nameščeni ali provizorično.

Češkoslovenska narodopisna razstava v Pragi. Glasom zasebne brzojavke, došle včeraj v Trst, je osnovalni odbor narodopisne razstave v Pragi, ki se otvori te dni, povabil te dni Nj. Vel. cesarja, da počasti z Najvišjo Svojo prisotnostjo odprtje razstave.

Prvi nastop novega Dunajskega krvnika. Te dni je novi Dunajski krvnik Sellinger v Steyrn izvršil smrtno obsodbo na morilen Hödlu. Josip Hödel je bil svoječasno zaradi tatvine obsojen na 2 leti ječe, katero kazn je vršil v kaznilnici v Gerstnu. Tam je s kladivom ubil iz maščevanja kaznenca Janutta, kateri ga je bil ovadil ravnateljstvu zaradi pretenja. Dne 27. februarja t. l. je bil Hödel obsojen na smrt. Hödel je šel popolnoma mirno pod vislice; krvnikom se ni upiral čisto nič. Minole so le 4 minute, odkar je bil obsojenec vstopil na dvorišče.

kjer so stale vislice, ko je krvnik že prijavil sodnijski komisiji, da je obsodba izvršena. — Sellinger je nastopil v črni salonski obleki in črnimi rokavicami, katere je zamenjal z belimi, ko je bila končana eksekucija.

Vojni plen Japoncev. Zmagonosni Japonci ne dobijo po sklenjenem miru le lepih zemljišč in izdatne vojne odškodnine, ampak oni so že tekmo vojne odvzeli Kitajcem lep plen. V Tokiju je izšla nedavno statistika onih predmetov, katere so zaplenili Japonci Kitajcem od početka vojne do one dobe, ko so si Japonci prisvojili Port-Arturske utrdbe. Iz te statistike je razvidno, da so si Japonci v tej dobi osvojili 607 topov, vrednih 10 milijonov frankov; samo v Port-Arturu so dobili Japonci 330 topov. Pušk, sabelj itd. dobili so Japonci 7400 komadov, vrednih 150.000 frankov in okolo 60 milijonov patron, vrednih 500.000 frankov. Na zalogah riza so Japonci zaplenili do 250.000 frankov vrednosti. Poleg tega so si osvojili: 683 konj (vrednih 100.000 frankov), 5 milijonov frankov kovanega denarja, 3326 šatorjev, vrednih 150.000 frankov, 447 zastav, 15 čolnov, 3 parnike, 2 jadralnici, 3 vojne ladje („Cao-Kiang“, „Mint-Cé“ in „Haj-Ceng“) vredne skupno 5½ milijona frankov. Poleg vsega tega so si Japonci prisvojili okolo 22 milijonov frankov vrednosti na vozovih, orožju, strojih, torpedih, smodniku, oblekah itd., tako, da cenijo Japonci ta plen, izvemši utrdbe pri Taljen-Vanu in Port-Arturu, na 45 milijonov frankov! — V omenjeni dobi bilo je med Japonci in Kitajci 17 bitk na suhem in na morju. Japoncev je — po navedeni statistiki — padlo 418 in 1665 jih je bilo ranjenih, v tem ko je padlo kitajcev 6620 in jih bilo ranjenih 9500. Ujeli niso Japonci Kitajcev, kajti zajetim kitajskim vojakom so jednostavno odvzeli orožje, potem pa so jih puščali, da gredo kamor jim je drago.

Ne zna se pa, koliko so zaplenili Japonci Kitajcem v drugem delu vojne, v katerem so si prisvojili, kakor znano, tudi Vaj-Haj-Vaj. Znano je le, da so dobili Japonci z osvojitvijo te pomorske utrdbe po kapitulaciji kitajskega admirala Tinga 5 večih vojnih ladij, 4 s topovi oborožene čolne in več torpedovk. Omenjeje večje vojne ladje so: oklopnica „Ken-Juen“ (7350 tonelat) in križarke „Ki-Juen“ (2300 ton.), „Ping-Juen“ (2850 ton.), „Kvang-Ting“ in „Kvang-Ki“ (po 1030 ton.) Vse te ladje so trpele v vojni le neznatno škodo; Japonci jih popravijo in nvrste v svojo vojno mornarico. V Vaj-Haj-Vajskem pristanšču so še druge tri kitajske vojne ladje, toda te so tako poskodovane, da menda ne bode mogoče popraviti jih. Oklopnica „Ting-Juen“ (7350 ton.) leži razpočena na dnu morja; le nje kljan moli še nad površje; od križarke „Oney-Juen“ (1300 ton.) videti je le dimnike in jarbole iz vode ter križarka „Laj-Juen“ (2900 ton.) plava — obrnjena na robe po vodi. Če tudi Japonska ne dvigne in ne popravi teh ladij, pridobila si je vendar že sprej omenjenimi 4 velikimi ladjami lep plen — za pomnoženje lastne svoje vojne mornarice.

Policijsko. Kapitan trg. brodovja g. Ferd. Roth je dvignil včeraj pri kreditnem zavodu svoto 300 gl. v desetakah. Pri izplačevanju je bil prisoten nek elegantno opravljen mladenci, ki je šel za g. Rothom in mu na trgu Ponterosso neverjetno spretnostjo ukradel denar, ne da bi bil g. Roth kaj opazil na tem. To pa so opazile branjevke; na njih kričanje je vrgel tat denar od sebe in pobegnil. G. Roth ga je pa dohitel in izročil stražarjem. Na policijskem ravnateljstvu je povedal, da se zove Friderik Schneider, star 23 let, rodom z Dunaja ter da je prišel predvčerajšnjem v Trst po potovanju v Celje, Ljubljano in Pulj. Na njegovem stanovanju na borznem trgu št. 14 je zaplenila policija razne vrednostne predmete, o katerih se Schneider ni znal dovoljno izkazati. — Trgovce g. M. Hoge v ulici S. Antonio št. 4 je izročil včeraj svojemu težaku Franu Krečiču iz Vipave, stanujočemu na Montuzzi, svoto 238 gl., da plača carino na razno blago. Krečič je izginil z denarjem vred, ne da bi bil izvršil nalog.

Najnovejše vesti.

Dunaj 14. Danes se je vršila volitev prvega podžupana. Dosedanji podžupan dr.

Richter je dobil 70 glasov, dr. Luenger 66. Ker pa je prvi izjavil, da pri takih odnosajih ne more vsprejeti volitve, volili so v drugi. Pri drugi volitvi je bilo oddanih 59 praznih istkov. 2 za Richterja in 60 za Luengerja. Ker pa s tem ni bila dosežena absolutna večina, volili so v tretjič — zopet brez uspeha. Pri četrti volitvi pa je dobil dr. Luenger zadostno število glasov in je isti tudi vsprejel volitev. **Dr. Luenger je torej postal prvi podžupan mesta dunajskega.** V nocojšnji seji se odpoveda svojemu dostojanstvu župan dr. Gröbl in drugi podžupan Matzenauer. Tako ostane dr. Luenger načelnik občine dunajske do izvolitve novega župana. S tem je vodstvo občine faktično prešlo v antisemitske roke.

Rim 13. „Osservatore Romano“ objavlja okrožnico, izdano po predsedniku katoliškega odbora v Italiji do vseh odborov, s koje se pozivljajo isti, zabičati italijanskim katolikom, naj se ne udeležijo političkih volitev.

Tokio 13. Mirovna pogodba se je razglasila danes.

Novi York 13. V 15 državah je setev poškodovana po slani.

Trgovinske brzojavke.

Budimpešta. Pšenica za jesen 7.49—7.50 Pšenica za maj-juni 1893 7.51 do 7.55 Oves za jesen 6.30—6.32 Rž za jesen 6.70—6.72 Koruza za maj-juni 6.78 6.79, za juli-avgust 6.89—6.91 Pšenica nova od 78 kil. f. 7.40—7.45 od 79 kil. f. 7.45—7.50 od 80 kil. f. 7.50—7.55 od 81 kil. f. 7.55—8.00 od 82 kil. for. 7.60—7.65. Ječmen 6.65—8.10; prosa 6.20—6.80. Rž nova 6.30—6.40 Trg danes obče jako stalen in rastoče. Pšenica pri prodaji od 18000 mt. st., 5—10 nč. dražje, Rž 7—10 nč. dražje, koruza 8—10 nč. dražje. Vreme: lepo.

Praga. Neratuirani sladkor za maj f. 13.65, nova letina 12.90, malo mirneje.

Praga. Centrifugal novi, postavljen v Trst in s carino vred, odpošiljatev precej f. 29—29.25. April sept. f. 29.50—29.75 Concessé 29.50—29.25. Četvrtini 30.25—30.50. V glavah (sodih) 31—32.

Hatru. Kava Santos good average za maj 93.50, za september 93.50.

Hamburg. Santos good average za maj 77.—, september 76.—, december 74.—.

Dunajska borza 14. maja. 1893

Državni dolg v papirju	včeraj	danes
101.45	101.45	101.45
101.45	101.45	101.35
123.75	123.75	123.55
101.50	101.50	101.55
339.75	339.75	400.25
122.15	122.15	122.15
9.68%	9.68%	9.68%
11.92	11.92	11.93
46.02	46.02	46.05

Javna zahvala.

Podpisani so najiskrenejši zahvaljuje slavnemu občnemu zboru „Del. podpornega društva“, da mu je velikodušno dovolil milostno redno podporo. Bog plačaji!

V Trstu, dne 13. maja 1895.

Ivan Zadnik.

Opozarja se slavno občinstvo na

somenj za živlino

koji je redno vsako leto dne 16. maja v Dolini poleg Trsta.

Vabljeni so tudi lesni in drugi trgovci, da pridejo se s svojim blagom na isti semenj.

Županstvo v Dolini, dne 13. maja 1895.

Župan

SLAVEC.

	Josip Katalan v Rojnu PRI „Dvanajstih Murvah“ Priporoča se sl. občinstvu za obilen obisk.	Dreherjevo pivo. Kuhinja je preskrbljena z mrazimi in gorkimi jedili.
---	--	---

Zdravljenje krvi Čaj „Tisočerni cvet“ (Millefiori). Čisti kri ter je izvrstno sredstvo proti onim slučajem, če peče v želodcu, kakor proti slabemu probavljanju in hemoroidom. Jeden omot za ozdravljenje, stoji 50 nč. ter se dohiva v odlikovani lekarni.	PRAXIMARER „Ai due Mori“ Trst, veliki trg.
---	---

JAKOB ŠTRUKELJ - TRST via Caserma št. 16 uhod piazza della Caserma. (nasproti veliki kuhinji). prodaja po neverjetnih nizkih cenah vsakovrstna angleška	kolesa (bicykle) (model 1895). Jamči se za vsako kolo 12 mesecev; kdor ne zna voziti, nauči se ga brezplačno. Pošilja se na deželo in na vse kraje. — Opozarja se posebno na to, da se kolesa tudi izposojajo proti nizki odškodnini.
---	--